

## Homilia en el funeral d'En Frederic Marès

MONS. JOAN MARTÍ  
Santa Maria del Mar, 18-IX-91

Estimats germans: el poeta, el pintor, l'escultor, l'artista, té ulls i mans de privilegi. És aquell que ha vist amb ulls grans i profunds que penetraven molt endins, s'ha sabut expressar i representar, sublimant, simbolitzant, donant sang pròpia a les formes, la bellesa d'aquest món. Les gràcies i qualitats que omplen les coses i els esperits (de vegades l'ànima humana és un veritable calidoscopi de profundes harmonies i meravelloses llums superiors a l'atractiu de la natura més virginal) tenen el do de despertar el delit espiritual, el sentiment d'admiració pura que aixequen l'home als moments més sublims del seu viure. El posen en aquell moment diví que ens explica la Bíblia en el final del 1er. capítol del llibre del Gènesi. Com un Déu contempla la meravella de la creació i es queda embadalit, amb l'ànima suspesa, vivint un moment d'eternitat. No endebades la bellesa, com la veritat i el bé, són el reflex més pur de la perfecció divina, ja en aquest món.

No és estrany que el nostre poeta, Joan Maragall, veient que aquest món nostre es manifesta com una sublim meravella a aquell que té els ulls grans, i nets, i profunds, volgués, com els apòstols en l'evangeli del Tabor que acabem de llegir, aturar els moments pregons de l'existència humana i convertir-los en eternitat. En el seu «Cant Espiritual» es rebella contra el «panta rei» dels filòsofs grecs. Contra el discòrrer fugisser del viure.

«Si el món ja és tan formós, Senyor, si es mira amb la pau vostra

a dintre de l'ull nostre, què més em podeu donar en una altra vida? Amb quins altres sentits me'l fareu veure, aquest cel blau damunt de les muntanyes i el mar immens i el sol que per tot brilla? Deu-me en aquests sentits l'eterna pau i no voldré més cel que aquest cel blau».

Però no són els ulls solament els que contemplen, s'extasien i resten atrapats per la força de la llum. Els apòstols, a la muntanya del Tabor, quan vegeren el rostre de Jesús i els seus vestits resplandents, descobriren una font nova de bellesa pura i, embaladits no pensaren en retornar a baix, a la plana, on tot tornava als cànons limitats d'una llum afeblida. «Que bé que hi estem aquí», deien. Ells, segurament que foren transformats no solament per la llum nova d'uns vestits blancs, resplandents, sinó que la contemplació d'aquella primera Icona (fa pocs dies que he tornat del Mont Athos i he vist el sentit profund que té una imatge sagrada per un cristià oriental) volia dir que conegueren millor Jesús que abans, que gaudiren de la seva amistat personal, que visqueren, allà a la muntanya, en la seva intimitat. I això, aquesta intimitat, aquest coneixement personal de Jesús Fill de Déu, fou la llum que els ensisà. La contemplació, en la tradició religiosa, és dirigir l'atenció a una realitat indefinible, oculta en la part que no es pot percebre i només parcialment manifestada o suggerida per allò que es pot percebre. Comença en una simple mirada dirigida a un objecte i es desenvolupa després en un diàleg mut, seré, profund. Aquest estat d'atenció simple, que transcendeix les aparences i que entra en comunió amb el misteri de les coses i del mateix Déu és el privilegi dels místics que, com Sant Joan de la Creu, el centenari del qual enguany celebrem, s'aixequen més amunt que els artistes i, després, amb una ploma als dits, o amb un pinzell, com Fra Angèlico, o com els pintors d'Icones orientals, reflexen una llum que només pot venir del paradís.

«Si heu fet les coses a mos ulls tan belles, si heu fet mos ulls i mos sentits per elles, perquè acluca'ls cercant un altre món?».

El nostre amic, Frederic Marés, quasi centenari, també es resistia a aclucar els ulls a les coses belles d'aquest món. I el seu pols i les seves mans, repicaven amb el ritme d'una bellesa serena, d'un gest ple de magestat, com un nou Fidies, en el Partenó de Catalunya, en el frontó d'aquest segle XX, que ell ha omplert de cap a cap.

Però l'amic Marés, com tots els genis, també ha aclucat els ulls. També els van aclucar Miquel Àngel i Murillo. També Fra Angèlico, malgrat que tenia el do d'una visió profunda, que només els místics poden tenir.

«I quan s'acluquin aquests ulls humans, obriu-me'n, Senyor, uns altres de més grans per contemplar la vostra faç immensa».

El cel és l'escala més alta de la visió. No endebades els teòlegs tomistes el defineixen com la beatitud de la contemplació. La visió de Déu, en un Tabor definitiu. La descoberta definitiva de la bellesa immensa, convertits en una mena d'astres que brillen en el firmament. La llum, la llum puríssima, que tot artista intenta atrapar en les seves creacions, esdevé la imatge més perfecta que trobem en la Bíblia de la salvació. «La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà... i brillaran com estels per sempre més», hem llegit ara en el profeta Daniel.

Aquí a la terra el teu cos seguirà dormint, Frederic Marés, com les imatges dels nostres reis que tu esculpires a Poblet. Com el Crist jacent que avui reproduïx el teu recordatori. Dormiran, però el teu record, cisellat en pedra i en bronze, no l'esborrarà fàcilment el pas del temps. I no serà només un somni melangiós, una lliçó del passat, una estàtua de sal a la que sempre, sempre, el temps, ben boig, esmicola, començant per la primera martellada al dit gros del peu.

El nostre és un record cristià. Sabem que existeix un segon acte, un final feliç del viure humà. Que pot ser còmic, dramàtic, però no tràgic. No volem que sigui tràgic per a tu, amic. Voldríem que una pell nova i neta, neta de la vellura del pecat, de les arrugues de la llarga vida, torni a recobrir els teus ossos. Que el Creador, en el qual cregueres, que Jesucrist, en el qual esperares, cisellin en tu una nova i bella imatge. i que et donin, això sí, sobre tot, uns ulls nous, grans i nets que puguin resistir la llum blanca i fulgurant d'aquell Tabor que hi ha més amunt de les estrelles.

«Més enllà veig el cel i les estrelles i encara allí voldria ésser-hi hom».

Hem dit la llum? Per a contemplar la faç immensa de Déu en el cel? La segona part de l'Eucaristia que ara començarem és un altre símbol de la glòria. El del banquet. Per a que puguem tots junts veure la nova i blanca llum, per a que puguem beure junts un dia la copa de la salvació, t'oferim ara, amic, el sacrifici de Jesús en aquesta Eucaristia.